

Zaaknummer : 01069796
Ons Kenmerk : ODH813411
Datum : 09-10-2023

Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
(070) 21 899 02
vergunningen@odh.nl
www.odh.nl

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 10 mei 2023 hebben wij de ontvangst geregistreerd van een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het kappen van een bomenrij aan de Einsteinweg te Leiden en is aangevraagd namens de Universiteit Leiden. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 augustus 2023 tot en met 31 augustus 2024.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te **verlenen** aan de Universiteit Leiden;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende informatie van 4 oktober 2023 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 31 augustus 2025.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Bijlagen:

- I. Aangetroffen baltsterritorium
- II. Locaties tijdelijke vleermuisvoorzieningen

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
  - a. de start van de werkzaamheden te melden (startmelding);
  - b. het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
  - c. relevante wijzigingen in de uitvoering één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
  - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden die betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Activiteitenplan LBSP Kop van Leeuwenhoek, Leiden' van 6 april 2023. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
  - a. de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
  - b. aanduiding van de locatie van het plangebied;
  - c. de uit te voeren werkzaamheden;
  - d. de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
  - e. de mitigerende en compenserende maatregelen;
  - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
  - g. het logboek van de ecologische begeleiding dat door de deskundige wordt bijgehouden.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol inclusief het logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de gewone dwergvleermuis.

---

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en/of (beschermd) soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie.

De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermd) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan ontheffing aanvragen opstellen of daarbij ondersteunen;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk (inclusief vrijstellingen en gedragscodes);
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties en/of een ecologisch adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- 5 De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan LBSP Kop van Leeuwenhoek, Leiden' van 6 april 2023.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
  - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
  - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 9 Het ongeschikt maken van de twee bomen waar de paarverblijfplaats zich in bevindt dient te worden uitgevoerd in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis, die loopt van 15 april tot en met 15 oktober, en onder begeleiding van de ecologisch deskundige (vs. 4). Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen de openingen in de twee bomen gedurende minimaal vijf aaneengesloten nachten te beschijnen met felle lichtbundels. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 10 graden en een windkracht van minder dan 5 Bft) en deze dienen door de ecologisch deskundige te worden opgenomen in het logboek (vs. 2). Als dit door één dag slecht weer wordt onderbroken, dient de periode van vijf aaneengesloten nachten opnieuw te worden gestart. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de ecologisch deskundige met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de boomholtes van de betreffende twee bomen en omliggende bomen met boomholtes uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. Hiervan dient verslag te worden gedaan in het logboek (zie vs. 2). De bomen dienen direct na het vrijgeven diezelfde dag gekapt te worden óf alle holtes van de betreffende twee bomen en omliggende bomen dienen afgesloten te worden door middel van bijvoorbeeld weringborstels, rugvulling of rondschuim om te voorkomen dat de vleermuizen terugkeren naar de bomen.
- 10 De felle lichtbundels, die worden ingezet om ingebruikname van de verblijfplaatsen te voorkomen, mogen pas worden aangezet als er zekerheid is verkregen dat de aanwezige vleermuizen zijn vertrokken en nog niet zijn teruggekeerd. De na-nacht, rond twee uur voor zonsopkomst, is het meest veilige moment om de verlichting aan te zetten, dit is ter beoordeling van de begeleidend deskundig ecooloog. Deze gegevens dienen door de ecooloog te worden opgenomen in het logboek.
- 11 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op functionaliteit en dat – indien nodig – de functionaliteit van de voorziening hersteld wordt. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare periode. Bovendien moeten de tijdelijke vleermuiskasten zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.

- 12 Uiterlijk drie maanden voordat de permanente voorzieningen worden gerealiseerd, dient een plan van aanpak ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1) te worden voorgelegd. Hierin dient opgenomen te worden waar de voorzieningen exact gerealiseerd zullen worden, waarbij hoogte, het type en de oriëntatie per voorziening beschreven dient te worden. Tenminste de helft van de permanente voorzieningen dient bewezen effectief te zijn. De niet-bewezen effectieve maatregelen zoals paalkasten tellen voor de helft mee. De inbouwkasten en andere voorzieningen ten behoeve van de permanente compensatie dienen aangebracht te worden conform het meest recent geldende Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12).
- 13 De tijdelijke voorzieningen mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode van zes maanden voorafgaand aan het paarseizoen in acht is genomen en de permanente voorzieningen functioneel zijn. Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten dient begeleid te worden door een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis. Indien blijkt dat de tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de soort en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening is verlaten.

Aanwijzingen voor gebruik

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht zoals bedoeld in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Indien de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde, dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 10 mei 2023 hebben wij de ontvangst geregistreerd van een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het kappen van een bomenrij aan de Einsteinweg te Leiden en is aangevraagd namens de Universiteit Leiden. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 augustus 2023 tot en met 31 augustus 2024.

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Quicksan Wet natuurbescherming LBSP Kop van Leeuwenhoek, Leiden, IDDS Ruimte & Ontwikkeling B.V., kenmerk: A2168-03/SKA/qs1, 13 maart 2022 (ODH686373);
- Bomen Effect Analyse Infrastructuur Kop van Leeuwenhoek LBSP, Dendrologic, projectnummer: 22-04 TW, september 2022 (ODH686372);
- Nader onderzoek Wet natuurbescherming LBSP Kop van Leeuwenhoek, Leiden, IDDS Ruimte & Ontwikkeling B.V., kenmerk: A2168-03/SKA/no1, 7 oktober 2022 (ODH686374);
- Notitie ophangen mitigerende maatregelen LBSP Kop van Leeuwenhoek, Leiden, IDDS Ruimte & Ontwikkeling B.V., kenmerk: A2168-03/SKA/not1, 27 december 2022 (ODH686375);
- Activiteitenplan LBSP Kop van Leeuwenhoek, Leiden, IDDS Ruimte & Ontwikkeling B.V., kenmerk: A2168-03/SKA/act1, 6 april 2023 (ODH686376).

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze aanvraag.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 28 september 2023 verzocht om aanvullende gegevens.

Op 4 oktober 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Aanvullende informatie ontheffingsaanvraag LBSP Kop van Leeuwenhoek, Leiden, IDDS Ruimte & Ontwikkeling B.V., kenmerk: A2168-03/SKA/bv1, 3 oktober 2023.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 1 juni 2023 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De gewone dwergvleermuis is een van nature in Nederland in het wild levend dier van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

De Universiteit Leiden is voornemens om een bomenrij te kappen ten behoeve van de ontwikkeling van het terrein naar bebouwing met hoogwaardige medische en biotechnologische bedrijfsvoering. Om het terrein bereikbaar en leefbaar te maken, worden onder andere wegen, voet- en fietspaden, watergangen met natuurvriendelijke oevers en groenstroken in een “groene zone” gerealiseerd. De wegen in het plangebied worden aangesloten op de Einsteinweg middels een brug over de watergang die geflankeerd wordt door de bomenrij. De aanvraag heeft alleen betrekking op het kappen van bomen.

De werkzaamheden staan gepland te starten in september 2023 en duren naar verwachting tot uiterlijk augustus 2024.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2022 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van vleermuizen binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol (2021), met uitzondering van het onderzoek naar massawinterverblijfplaatsen. Omdat het plangebied bestaat uit bomen kon de aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen op voorhand worden uitgesloten. Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de boomholtes van een boom is één paarverblijfplaats van één individu aanwezig. De exacte boom is niet bekend, want de baltende gewone dwergvleermuis werd waargenomen bij twee bomen welke beschikken over geschikte boomholtes (zie bijlage I). Van paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaat deze verblijfplaats verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan LBSP Kop van Leeuwenhoek, Leiden' van 6 april 2023. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bomen in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de gewone dwergvleermuis.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden aangezien het gaat om het kappen van een specifieke bomenrij ten behoeve van de ontwikkeling van het terrein naar bebouwing met hoogwaardige medische en biotechnologische bedrijfsvoering. Het niet ontwikkelen van het terrein is geen wenselijk alternatief omdat het voor efficiënte kennisdeling en uitwisseling van belang is dat de Kop van Leeuwenhoek een dicht verweven integraal onderdeel wordt van het Leiden Bio Science Park en de campus van de Universiteit Leiden. Een ander alternatief is om het planvoornemen zo aan te passen dat de bomen behouden kunnen worden. Dat betekent dat het planvoornemen naar het zuiden of oosten verplaatst moet worden. Dit betekent dat de bouwpercelen en bijhorende logistieke vlakken niet meer in de kavels passen, deze moeten dan meer naar het westen reiken. Door deze aanpassing zouden meer bomen in de kavels komen te liggen welke alle gekapt moeten worden. Dit is derhalve tevens geen wenselijk alternatief. Door het aanpassen van het planvoornemen zullen de huidige paarverblijfplaatsen wellicht enkele jaren gewonnen worden waarna de bomen zullen afsterven en de paarverblijfplaats alsnog verloren zal gaan. Door de bomen nu te verwijderen worden er compenserende maatregelen getroffen welke faciliteren dat de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving van het plangebied aanwezig blijft.

De twee bomen met een functie voor de gewone dwergvleermuis zouden op zich kunnen blijven staan. Het is echter noodzakelijk alle omliggende bomen te kappen en daardoor verdwijnt de dekking tegen wind en zonlicht voor de twee bomen. De verblijfplaatsen zullen daardoor minder functioneel worden.

Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de gewone dwergvleermuis te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens de werkzaamheden te verminderen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, sub 3, van de Wnb.

De ontwikkeling van het terrein naar bebouwing met hoogwaardige medische en biotechnologische bedrijfsvoering is benodigd om de Kop van Leeuwenhoek een dicht verweven integraal onderdeel te maken van het Leiden Bio Science Park en de campus van de Universiteit Leiden. Hiermee faciliteert de ontwikkeling een efficiënte kennisdeling en uitwisseling wat ten goede komt van de educatie van studenten van Universiteit Leiden. Tevens draagt het bij aan de ontwikkeling van onderzoeksinstanties en andere bedrijven binnen het Leiden Bio Science Park die verantwoordelijk zijn voor het ontwikkelen van medicatie. Hiermee draagt de ontwikkeling bij aan de volksgezondheid en het openbare belang.

De bomen die ten aanzien van de ontwikkeling gekapt dienen te worden men betreffen achttien volwassen Canadese populieren van circa 55 jaar oud waarvan de kroon ruim tien jaar geleden is afgezet op de hoofdtakken. Dit zijn bomen van slechte kwaliteit met een beperkte levensduur, waar nu structurele problemen spelen in de kroon en het betreft tevens de categorie bomen waarin de holtes (en paarverblijfplaats) aanwezig zijn. De grote takstompen zijn op de uiteinden, waar de nieuwe scheuten zijn ontstaan, veelal gedeeltelijk afgestorven. Ook de aanwezige holten, scheuren en spechtengaten duiden op een verminderde structurele kwaliteit. Er bestaat hierdoor een risico op het uitbreken en afscheuren van complete kroondelen. Daarnaast hebben de secundaire scheuten, die de bomen na de zware ingreep hebben gevormd, een minder goede aanhechting waardoor deze breukgevoelig zijn. De bomen zijn in het verleden herhaaldelijk opnieuw teruggezet, waardoor de kwaliteit en daarmee de stabiliteit en veiligheid van de bomen gaat elk jaar verder achteruit gaat. Binnen de bomenrij zijn in de laatste jaren herhaaldelijk exemplaren gedeeltelijk of geheel afgestorven. De BEA stelt dat de bomen een over zeer beperkt toekomstperspectief beschikken. Naarmate de tijd vordert, neemt het risico op vallende en afbrekende takken en omvallende delen van of complete bomen steeds verder toe. Doordat de omliggende terreinen steeds verder ontwikkeld worden, zal ook de menselijke activiteit toenemen. Het overkoepelende ontwikkelingsproject, Leiden Bio Science Park, zal leiden tot een druk bedrijventerrein waarop veel menselijk contact en kennisuitwisseling plaatsvindt. Naast de huidige bomenrij loopt (in de huidige situatie en de toekomst) een weg en trottoir die verschillende bedrijfspanden en parkeerterreinen met elkaar verbindt. Door het toenemende gebruik neemt ook het risico op (ernstige) ongelukken met de tijd toe. Zodoende is het in belang van de openbare veiligheid dat de bomen verwijderd worden om verwonding en doding van omwonenden, voorbijgangers, automobilisten of personeel van de bedrijven te voorkomen.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Staat van instandhouding

Als gevolg van de werkzaamheden gaat één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, met mogelijk milde winterfunctie, verloren. Op 27 december 2022 zijn vier tijdelijke vleermuiskasten van het type VK WS 08 van Vivara Pro gerealiseerd aan bomen in de bosschage tussen het plangebied en de oprit van de A44 te Leiden (zie bijlage II). In de permanente situatie worden vier paalkasten van het type VK SK 04 en/of VK SK 06 van Vivara Pro gerealiseerd binnen het plangebied. Daarnaast dient gebruik gemaakt te worden van tenminste twee bewezen effectieve voorzieningen welke ingebouwd worden in de gevels van bebouwing binnen het plangebied. Omdat de permanente situatie nog niet geheel bekend is dient uiterlijk drie maanden voordat de permanente voorzieningen worden gerealiseerd een plan van aanpak ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd. Hierin dient opgenomen te worden waar de voorzieningen exact gerealiseerd zullen worden, waarbij hoogte, het type en de oriëntatie per voorziening beschreven dient te worden. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Hiermee worden gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

In de actieve periode van de gewone dwergvleermuis, die loopt van 15 april tot en met 15 oktober, worden de twee bomen waar de paarverblijfplaats zich in bevindt ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in de boomholtes ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door de openingen in de twee bomen gedurende minimaal vijf aaneengesloten nachten te beschijnen met felle lichtbundels. 10 De felle lichtbundels mogen pas worden aangezet als er zekerheid is verkregen dat de aanwezige vleermuizen zijn vertrokken en nog niet zijn teruggekeerd. De na-nacht, rond twee uur voor zonsopkomst, is het meest veilige moment om de verlichting aan te zetten, dit is ter beoordeling van de begeleidend deskundig ecooloog. Deze gegevens dienen door de ecooloog te worden opgenomen in het logboek. De weersomstandigheden

dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 10 graden en een windkracht van minder dan 5 Bft). Als dit door één dag slecht weer wordt onderbroken, dient de periode van vijf aaneengesloten nachten opnieuw te worden gestart. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de ecologisch deskundige met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de boomholtes van de betreffende bomen en omliggende bomen uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. De weersomstandigheden dienen op deze dag gunstig te zijn (minimaal 10 graden en een windkracht van minder dan 5 Bft). De bomen dienen direct na het vrijgeven diezelfde dag gekapt te worden óf alle holtes van de betreffende twee bomen en omliggende bomen dienen afgesloten te worden door middel van bijvoorbeeld weringborstels, rugvulling of rondschuim om te voorkomen dat de vleermuizen terugkeren naar de bomen. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest recent geldende Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12).

De gewone dwergvleermuis komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Leiden. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de gewone dwergvleermuis op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Leiden bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.

Bijlage I Aangetroffen baltsterritorium

Bron: IDDS Ruimte & Ontwikkeling B.V., 6 april 2023

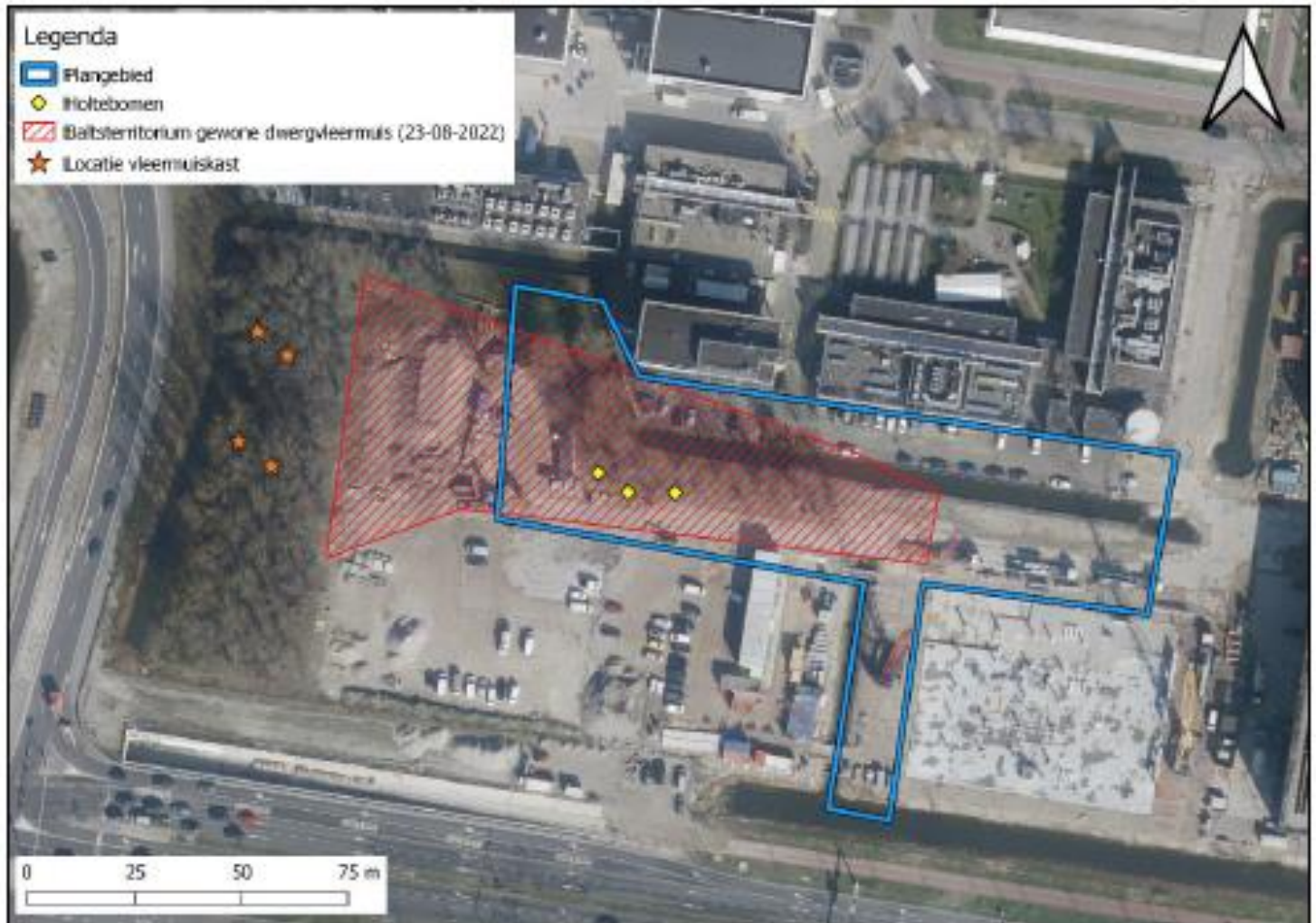

Figuur 4: De holtebomen in het centrum van het baltsterritorium, ieder van deze twee bomen kan de paarverblijfplaats bevatten.

Bijlage II Locaties tijdelijke vleermuisvoorzieningen

Bron: IDDS Ruimte & Ontwikkeling B.V., 27 december 2022

Figuur 1 Ligging plangebied, de aanwezige holtebomen en vastgestelde baitsterritorium en de locatie van de mitigerende maatregelen.